

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr.
a treia-ora 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumerează și la poște și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază
Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Cultura — lor.

Și discuțiunea asupra bugetului în parlamentul maghiar de astă-dată este extraordinară, adevărat millenară, demnă de celelalte odoare care vor împodobi expoziția națiunii maghiaro-jidane, sau jidano-maghiare. Poate fi mândră nația singură alcătuitoare de stat, căci toată lumea, din monarhie și străinătate se uită la ea, la odoarele ei, la „scandalul european”, cum a caracterizat Apponyi cele-ce se petrec din inițiativă, sub scutul, cu spriginul, ba cu complicitatea păzitorilor supremii ai culturii maghiare, ministrilor de culte (!) și instrucțiune publică, Csáky—Eötvös—Wlassics.

Bugetul de interne a fost ilustrat cu colori vii, prin chipurile mai multor fișpani înșelători, jefuitori de bani publici, prădători de bani ai particularilor, în frunte cu Miklós Gyula, din Borsod, prieten intim cu ministrii și secretarii de stat, împărțitori de concesiuni pentru căile ferate vicinale.

În aceeași zi, ba în același moment, când s'a sfârșit scandalul bugetului de interne, Mercuria trecută, 5 Februarie, pe la amezai, s'a început în casa de scandaluri, poreclită parlamentul maghiar, discuția asupra seriei scandalurilor ce se servesc în așa zisul minister de culte și instrucțiune publică; ajungându-și culmea în afacerea Pulszky Károly, devenită „scandal european”.

Dar' se vedem mai întâiu în cifre cât cere ministrul acestui resort, Wlassics, pentru a pute continua opera predecesorilor sei întru a răspândi, pe banii altora, „cultura și instrucțiunea” — maghiară, magyar kir. nemzeti kultúra.

Raportorul Fenyvessii astfel a întocmit bugetul millenar al ministerului scandalurilor ce au să se petreacă în „culte și instrucțiune publică”: 10 milioane și câteva sute de mii ca cheltuieli ordinare, sau cu 1,348.000 mai mult decât anul trecut; pensii: 382.000, adică cu 42.000 ca mai înainte, pentru învesții: 3 milioane și câteva sute de mii, cu 100.000 mai puțin decât anul trecut. Plusul absolut în cheltuieli se ridică la 1,200.000; minusul în venituri ajunge cifra 480.000, în urma cărora lipsa se exprimă prin suma de 1,781.000 fl. Excedentul cheltuielilor se împărțește în modul următor: 34.000 pentru școale finale; 20.000 pentru noul „Colegiu Eötvös”; 100.000 pentru școale medii și 600.000 florini pentru școale elementare.

„Acest din urmă plus, zice raportorul, se întemeiază pe o hotărâre a parlamentului, ce a fost luată privitor la anul millenar și este una din cele mai îmbucurătoare părți ale întregului buget”.

Și sfârșește expunerea sa de motive: „În înțeleaptă pricepere a lucrurilor, casa noastră n'a desbătut nici-odată bugetul acestui resort din punct de vedere al cutărui sau cutărui partid, ci din contră a avut totdeauna în vedere numai idealele și trebuințele culturii naționale”.

În suma de 10 milioane și câteva sute de florini, cât cere ministrul pentru „cultura și învățătura” națională maghiară, 2/3 cel puțin, adică aproape 7.000.000 fl. sînt banii nemaghiarilor, prin urmare ministrul scandalurilor în „culte și instrucțiune” cere averea altuia, a nemaghiarilor, dela un al treilea, parlamentul nației, care ar trebui să se rușineze de a dispune de averea luată dela alții și o va pune la dispoziția necontenată unui om fără conștiință cum e Wlassics, care o va întrebuița nu numai pentru scopurile culturale și culturale (Pulszky) ale nației proprii, ci și pentru a săvîrși fapte scandaloase, criminale din punct de vedere etic și etnic în contra acelor, cari contribuiesc cu 2/3 la suma, cerută de ministru.

Ear' „partea cea mai îmbucurătoare” a bugetului millenar este tocmai suma de 600.000 fl. plus menții pentru școale elementare, — de înființat sau de maghiarizat printre naționalitățile nealctuitoare de stat, dela care însă nu se rușinează a cere și a lua, în numele „nației cavaleresti” și „singure alcătuitoare”, 2/3 din sus zisa sumă, adică 400.000 fl. pentru o „cultură și învățătura”, de care ele, naționalitățile voesc se știe mai puțin, decât de cultura și învățătura zulucaferică. Voiți dovezi, dlor, pentru această aserțiune ce vi-s'ar păre, poate, hazardată? N'aveți decât să cereți dela oamenii de încredere tocmai în primul rînd ai ministrului scandalurilor „în culte și instrucțiune”, să vă raporteze adevărul, căta repulsiune, căta scîrbă produce în sufletele școlarilor nemaghiari „cultul (kossutho-șovinist) și instrucțiunea” (liberalojidano-șovinistă) voastră. Dar' pe semne vă înșeală însele organele voastre, atât cele de culte și instrucțiune, cât și cele cu caracter polițaișt și mai pronunțat, despre adevărata stare a lucrurilor. Ele, organele voastre (inspectorii, fișpanii etc.) o fac de sigur pentru a tăinuși propria lor neputință și ascunzînd adevărul, înfășosîndu-vă altfel lucrurile de cum stau,

a-și croi meritele și a-și eternisa puterea, care le face posibil a jefui și a tiranisa lumea.

Nouă nu ne credeți. Ean ascultați ce au povestit ziarele voastre în zilele din urmă, despre progresele „cultului și instrucțiunii” voastre. Eată casul tipic de care e vorba: În comitatul Liptov, satul Benadikova, sediul inspectorului școlar, școala elementară de stat este într-o stare miserabilă, înecat de un an de zile nu se mai învață în ea. Într'un alt sat din comitatul acela, Beșenova, școala de stat este închisă, învățătorul de stat locuiește în Tepla, într-o depărtare de 3 kilometri dela Beșenova și învață într-o casă privată.

„Aceste școale, scrie „Alkotmány”, există deja de 20 ani, dar' în comunele sas numite, deși se propune numai în limba maghiară, nu s'a maghiarizat încă nimenea, dar' poporul a rămas așa de îndărăt în învățatură, încît nu știe măcar celi nici ungurește nici slovacăste”.

Și așa o fi pretutindenea, ba și mai rău pentru „cultura” voastră, decât la blânzii Slovaci. Dar' inspectorii școlari nu voesc să vă spună tot adevărul, toată convingerea lor despre zadarnica voastră opintire nebanatică, pentru a nu-și strica ei cariera.

De geaba vă svircoliți, de geaba cheltuiți zeci de milioane, înzadar săvîrșesc ministrii voștri de scandaluri la „culte și instrucțiune”, cultura voastră ne este cu totul străină, nu o vrem, de o sută de ori și o mie de ori nu o vrem! Căci, abstrăgîndu-se străinismul ei, în loc de-a lumina mintea și a înobilita inima, ea le întunecă și le sălbătăcește.

Ați înțeles?

Reinoirea pactului. În cercurile politice din Budapesta se vorbește cu multă stăruință, că pertractările urmate la 3, 4 și 5 Februarie între ministri unguri și cisleitani, despre renoirea pactului economic dualistic, au avut drept un rezultat negativ constatarea, că cele două guverne nu se vor pute nici decum înțelege privitor la fixarea cuotei; de aceea, că nici nu se vor mai ține conferențe. Conte de Baden și baronul Bánffy s'ar fi înțeles deci că pertractările se vor amîna pe un an întreg, înființîndu-se un provisor, adică prelungindu-se actuala stare încă pe un an.

Foile opoziționale maghiare cer din cauza aceasta abdicarea imediată a convenției comerciale-vamale între Austria și Ungaria.

Bine merge carul — bugetar. Reproducem simplu după „P. Lloyd”-ul din 10 Februarie:

„Desbaterile bugetare se prelungesc într'atîta, încît devine tot mai mult improbabil a vedea votându-se legea bugetară până la finea lunii Martie, termenul fixat prin ultima votare a indemnității (bugetul provisor pe 3 luni). Discuția despre bugetul cultelor (scandal! Red. „Trib.”) și instrucțiune publică va ține până pe la mijlocul lunii Februarie; pe urmă vor veni încă bugetele: comerțului, agriculturii, justiției, onvazilor și al finanțelor. Și apoi va urma încă discuția asupra întreg bugetului în Casa Magnaților. Stînd astfel lucrurile, guvernul va trebui să țină seamă deja azi de o prelungire a bugetului provisor (indemnity) și va prezenta un proiect de lege respectiv încă înainte de finea lunii Februarie”.

Se poate deci foarte lesne întempla, că sîrbările millenare se vor începe tot cu buget provisor, adică pe „credit”, cum fac adevărații cavaleri, mai ales cei-ce se duc pe copcă. Gratulăm nației pentru cazul acesta.

„Scandal european”. În ședința din Luna trecută, Apponyi a vorbit despre afacerea Pulszky, numindu-o, destul de domol, „scandal european”. Ședința a fost din cele mai furtunoase, dar' și interesante din punctul de vedere millenar. Atragem atenția cetitorilor noștri asupra rubricii respective din numărul nostru de azi.

Chestiunea română în străinătate.

(S) În numărul dela 18 Ian. n. al revistei „Kritik” din Berlin a apărut un valoros articol despre chestiunea română din Ungaria, subscris de domnul Dr. H. Hink.*

Articolul începe cu expunerea schimbării de regim din România, vorbește apoi despre activitatea intensă dezvoltată în chestiunea națională de dl Dimitrie Sturdza începînd încă înainte de procesul Memorandumului — de tristă memorie, — aceluși proces, „care s'a ținut în butel ori-cărui simț de umanitate și drept cu închiderea celor mai fumeoși conducători ai Românilor din Ungaria.

Își exprimă convingerea, că ceea-ce a vorbit șeful opoziției pe atunci nu va fi uitat nici acum bărbatul de stat ajuns în fruntea țării, ci din contră se va nîsa a realiza pro-

* „Kritik”. Nr. 68. Berlin 18 Ianuar 1896.
„Die romanische Frage in Ungarn”. Von Dr. H. Hink.

misiunile sale. După-ce mai face elogi di-plomatului, continuă:

„Pe noi chestiunea română din Ungaria ne interesează din două motive și anume: înainte de toate din punct de vedere național deoarece trebuie să ne întrebăm, ca oare Ungaria ipso iure are dreptul de a maghiariza popoarele din țările coroanei Sfîntului Stefan — cu buna sau cu forța numai într'a doua linie vine în considerare — și a forma într'acest mod „un stat maghiar național”? Și apoi fiindcă Ungaria după relațiunile de astăzi ale dreptului de stat face o parte în toate privințele strîns legate dintr'o monarhie care cu imperiul german trăiește în alianță, și fiindcă prin urmare, cu ce trebuie să se impace Nemții, Români și Slovaci și alte naționalități, cu aceea s'ar pute împăca și Nemții din Bohemia, Carniola și Tirol, Rușii din Polonia și Italieii din Istria și Dalmația, și durere, cum ne arată experiența, trebuie să se și impace.

„Această praxă nu s'ar pute respinge dacă omul ar fi nevoit să recunoască dreptul Ungariei; e însă clar, că o astfel de praxă aplicată cu deosebire la Germanii din Austria, deloc nu ne poate lăsa indiferenți. Din chestiunea română însă reiese atîtea concluziuni anaoage ca chestiunea germană și aceasta are mare importanță, încît prin discutarea celei dintăiu se face un pas înainte pentru înțelegerea celei din urmă”.

Trece apoi la cartea dlui Eugen Brote despre chestiunea română din Transilvania și Ungaria și arătînd obiectivitatea strictă urmată de autor, zice:

„Pe de-o parte ce istorie dureroasă a unui popor viteaz, căte exemple mărețe de jertfă, perseverare eroică, curajul neînfrînt și iubire înfocată de neam, limba și datine strămoșești ne desvîlește această carte, pe de alta parte ce absurdi de fapte fara de conșiență, de sumeție și abus”.

Aruncînd o privire asupra relațiunilor etnografice din Ungaria, arată că basa, pe care Ungaria vrea să-și edifice statul unitar, nu-i temeinică, căci îi lipsește și cea mai elementară presupunere, în puterea careia un stat sub numite condițiuni are dreptul a-și asuma elementele străine.

„Ungaria anume, după ultimile date statistice oficiale dela 1890, număra 16,133,494 locuitori. Dintre aceștia 7,356,874 sau 48.61% sînt Magiari și 7,776,620 sau 51.397 nemagari. Fără voce și pînă la urmă pe frunte și te întreb, cum e posibil, că astăzi, în secolul proclamării egalității îndreptății naționale, în un stat, care în o măsură destul de însemnată economicește și materialmente depinde dela alt stat, minoritatea națională poate îndrăzni, a voi să desnaționalizeze majoritatea, să le rapească limba și datinele moștenite.

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Stringerea ficiorilor la Crăciun.

— Obiceiuri sociale din Teara-Oltului. —

(Urmare.)

Pe grînda a treia începînd dela ușe, se lipește o cruce de hîrtie albă, ca fiecare se o vadă intrînd în casă. Crucea aceasta însemnează, că numai pînă la grînda a treia este iertat să întri cu căciula pe cap, mai spre fundul căsii nu. Cât ce trece vre-unul din ficiori de grînda a treia cu căciula pe cap este pedepsit în modul următor: Ies toți ficiorii, cu diplăși și țurcă cu tot în curte; pe cel culpabil îl ridică doi înși călare pe poartă, cu fața spre uliță, pe țigani îi pun tot călare pe poartă lângă stîlpi. Țiganii dau signalul, ear' vinovatul strigă în gura mare: „Cine va mai intra în casă cu căciula pe cap, ca mine se pățească”.

Pedeapsa aceasta pentru aceea am aminat-o la locul acesta, fiindcă acum intră numai în vigoare. Cei mai mulți fiind dedați se stee în casă cu cuțina pe cap, își vîd de regula aceasta și astfel sînt mereu pedepsiți.

Executarea pedepsei acesteia se întempla cu mare larmă și haz; pe uliță se adună o mulțime de copii, cari cască gura la cele-ce se petrec, dintre ficiori care de care găsește câte o glumă mai chipărată pentru cel de pe poartă.

După-ce se reîntore dela vale, vîtăvul pune numai dacă pîralele adunate pe masă,

să descinge de șerpar și se desbracă, ca să-l controleze ceialalți, de nu cumva a ascuns din pîralele primite. Dacă se află că a ascuns ceva, trebuie să restituie înzecit. Se numără banii adunați și se predau cassarului, care are să poarte socoteala de toate spesele.

La biserică de obicei nu se pot duce, căci cu colindatul gată todeauna după-ce se isprăvește liturgia. Pe la noi anume intră în biserică la Crăciun pe la 2 ore după miez de noapte și ies înainte de revărsatul zorilor.

Socaciul și cărcimarul dau în dăra prînzului. Prăgătesc zama de carne, apoi niște coaste de porc, de multe-ori nu lipește nici chiar varza cu sarmale, mîncarea de predilecție a țeranilor noștri. Să pune masă. Vîtăvul poartă mai întăiu pe gazda să intre după masă, apoi să pună el, ear' după el ceialalți după rang. Mîncăuă cu toții dintr'un blid (dacă sînt chiar mulți, din două s'au trei). Vîtăvul bagă lingura cel dintăiu în blid și apoi pe rînd ceialalți; dacă se întemplă, că unul sau altul se întinde la blid înainte de marelui seu, momentan se scoală cu toții dela masă și-l sue pe respectivul pe poartă, ca să strige: „Cine va mai băga lingura în blid, înaintea marelui, ca mine se pățească”.

Pentru ori-ce greșală, în genere, se pedepsește cu suit pe poartă; există și pedeapsă de bani, dar' se aplică foarte rar, în casuri de tot serioase.

După-ce s'au ospătat bine, lăsînd să treacă la plosca cea burtoasă de câteva ori giur împregiurul mesei, pun țiganii să le

cînte a mesei, după aceea se apucă cu toții de joc. Scopul acestui joc este mai cu seamă să-î dedee pe cei tineri pentru ziua de mîne; îi mai învață diferite strigături, figuri, cum trebuie să se poarte în joc etc. Cu de acetea le trece ziua întăiu de Crăciun.

A doua zi după biserică și prînz es cu țigani, cu țurcă, ca alaiu mare și se îndreaptă cătră răspîntia din mijlocul satului. Țiganii încep marșul, ca să dea de știre, ca ficiorii merg la joc, să se pregătească fetele și toți cei-ce doresc să-și petreacă astăzi. O ceată de băieți de prin vecini, care din ce în ce tot mai mare crește, se atasează și-î însoțesc până la locul destinat. Țiganii se pun pe un scaun lung, ear' ficiorii giur împregiur încep jocul românesc ardelenesc. Cât intră în joc, fac glume unii cu alții, se iau peste picior, deodată începe vîtăvul să strige, ear' toți ceialalți după el:

Foae verde leostean
M'a făcut mama olean,
Oltean mîndru și voinic
Nu-i e friică de nimic.

Dacă vre-unul mai moale nu cască gura să strige și el, vecinul seu mai isteț îndată începe:

Cine joacă și nu strigă
Facă-i-se gura pungă,
Cășai jocul citenesc
Și strigatul românesc
Cînd l'aud mă înveselese.

După-ce au jucat cîtva timp în cere, acela, cari știu juca mai bine, se pun față în față și încep a juca în figuri. E frumos a-î

vede, cum știu să-și mute picioarele de sprinten, în tact și cu toții în același fel.

De abia au sosit ca de o jumătate de oră și jocul e încungiurat de public; băieți, fete, neveste, femei mai în etate, bărbați stau în giurul jocului și privesc la jucători. Fetele toate vin gătite frumos. (La Crăciun este obicei, că fetele, cari n'au mai jucat, vin cu mamele lor și acestea le bagă în joc). După-ce sosese fetele la joc, numai decât sînt poștile de cătră vîtăv să joace. Dela vîtăv are să ceara fiecare ficior fata pentru jocul prim. După aceea la jocul al doilea le poștește be-trănul mare apoi ceialalți pe rînd. În fiecare joc cer ficiorii fete dela acela, care le a invitat să joace. Justițiua aceasta se vede, că pentru aceea au adus o, ca să nu joace unul și același ficior cu una și aceeași fată mai multe jocuri după olată, ci cînd cu una, cînd cu alta. La fiecare joc mai întăiu încep ficiorii singuri; joacă cît joacă în figuri foarte frumoase și apoi, cum s'a zis mai sus, fiecare ficior pe rînd provoacă toate fetele la joc. Cînd se pornesc odată la joc, nici strigăturile nu mai iau sfîrșit. Astfel strigă unul:

Zis-o mîndre ca s'o joc,
Că-mi da trei huseși pe loc;
Pune-mi proast-o banii 'n mîna,
Că te joc o săptămână.

Nici nu gîta acesta bine și altul începe:
Mult mă muștră măicuța,
Să las seara ulița,
Ulița n'oi pot lăsa
Pînă știu pe mîndruța.
Altul vîind să batjocorească fetele strigă:

De cîndu-s fetele 'n lume
De-atunci e prin grău tăciune;
De cîndu-s fetele 'n țeară
De-atunci e prin grău sîcără.

Nevestele de doi-trei ani măriate încă sînt poștile la joc, tot astfel și bărbații lor. Unii ficiori mai poznași nici pe acestea nu le pot lăsa ne judecate și astfel le face obiectul strigăturii sale. Le strigă:

Până sînt fetele fete
Nu le vezi la cărîme bete;
Dacă-ți pun conciu pe cap
La cărîmă nu mai încap,
Tot închină câte-odată
Să trăiești dragă surată.

Unul vîzînd, că fata cu care joacă el e îmbrăcată mai rău ca altele, strigă:

Harnică-i mîndruța mea
Harnică naibă s'o ia,
Că 'ntr'o lună toare-o lîna
Și mînc'un sac de făină
Și din douăsprece lăni
'Si-o facut mînuși în mîni.

Altul vîzînd, că fata cu care joacă este nătăvăloasă, nu știe juca bine, strigă:

Trage grapa după tine,
Tu o tragi și ea nu vine.

Fetelor bătrâne, cum le zice poporul, „fete în pîr”, le sună strigături ca următoare:

Foae verde de aluni
În grădina cea cu pruni,
Fac fetele rugăciuni,
Sambăta, Dumineca
Să se poată mărita.

Aceste referințe devin însă și mai crasse îndată ce aruncă omul o privire asupra chartei etnografice.

Arată apoi, că Ungaria etnograficește se împarte între mari contingente de limbă, în nord, contingentul slav cu ceva mai bine de 4¼ milioane suflete, dintre cari 74.32% nemaghiari și numai 25.63 Maghiari, în Ost contingentul român cu ceva mai bine de 4 milioane, dintre cari 74.01% nemaghiari și numai 25.9% Maghiari și între acestea dela Ost spre Vest contingentul Maghiar cu 6¼ milioane, dintre cari 77.61% maghiari și 22.39% nemaghiari. În fine arată, că numai Germanii nu formează o masă compactă și zice mai departe:

„Numerii sunt seci, dar' dovedesc în mod neresturnabil. Și în acest caz dovedesc, că Maghiarii în două părți iutine ale țării, cari cuprind 173.675 chl. ², abia fac a patra parte, adică minoritatea disparentă a unei populațiuni de 8¼ milioane. Acești numeri, cari sunt scoși din isoave oficiale maghiare, vorbesc mai elocuent și mai pătrunzător, decât toate vorbele. Dovedesc în mod elatant, că năsuințele Maghiarilor de a întemeia un stat național unitar trebuie să se bazeze pe minciuni, deoarece lipsește baza și condiția cea dintâi și mai principală, superioritatea numerică a populațiunii, care tinde după hegemonie. Dar' oare această lipsă nu s'ar putea egaliza și suplini prin calitățile mai nobile ale rasei, prin o cultură superioară, prin posesiunea de arme spirituale mai agere și puternice, scurt, prin acele bunuri, cari, ca la popoarele antice ale pretimpului clasic, sunt fructele unei dezvoltări istorice de sute de ani, fructele genilor mari, cari ca fenomene seculare concentrează oare-cum în ei toată puterea spirituală a națiunii, din care au eșit? Și la această întrebare trebuie să răspundem cu nu!”

În cele următoare ne desvlește pe scurt istoria Maghiarilor dela venirea lor în Ungaria, încreștinarea lor prin călugări și misionari germani, colonisările repetate de Germani. Arată apoi, cum multele lupte interne și externe, cu deosebire cele seculare în contra Turcilor, n'au putut favoriza dezvoltarea lor culturală, și prin urmare pe cel al dezvoltării lor național, nici pe cel al dezvoltării lor culturale nu pot pretinde de a domni peste celelalte națiuni din țeară.

„Bunul cel mai mare și sfânt al unui popor — continuă apoi — și totodată și măsurătorul cel mai infalibil al dezvoltării sale culturale, a conștiinței sale naționale e limba. Ce grad se poate însă atribui culturii maghiare, ce putere națională etică poporului maghiar, ce îndreptățire morală șovinismului lor modern, când e bine știut, că până la primul patrar al secolului nostru limba de conversațiune a societății mai înalte, limba publică și a legislației a fost exclusiv cea latină.”

Trece apoi la activitatea contelui Széchenyi și Deák, arătând năsuințele lor de a întemeia un stat unitar independent, dar' pe lângă cea mai strictă observare a drepturilor celorlalte naționalități. Și în fine citează cuvintele acestui barbat mare roșite cu ocaziunea alegerii sale de president al academei maghiare la 1842 și observă, că aceste cuvinte astăzi r' fi sunat și mai aspru, astăzi, când a intrat un nou factor în mișcarea națională: „Jidaniismul”.

Arată cu cuvinte elocvente, cum Jidaniul folosindu-se de curentul liberal din Ungaria, încetul cu încetul din nimic s'au ridicat la

Altul ca să mai facă puțină variație în strigături, începe mai domol:

Fă-mă, Doamne, ce mii face
Numai popă nu mă face,
Să mănăcă pită bombăită
Și colaci dela săraci;
Fă-mă frunza de stejar
La mândruța 'n buzunar.

De multe-ori se întrebă, că vin la sărbătorile noastre Sași de peste Olt de privesc la joc. Le aruncă și lor câte o strigătură ca următoarea:

Sasule bățut de cruce,
Ce mănăcă Vinerea cu dulce,
Că ții șura lângă paie
Și 'i-o-i da vr'o flăcăraie.

După- ce au mînat o ardelenească sdravănă, încep Țigani a zice învîrtita românească. Când crede vîtavul, că a durat jocul destul, face semn Țiganilor să tacă.

Fiecare ficior joacă cu aceeași față până- ce încetează Țigani de a mai zice; nu este iertat să schimbe fata sau să o lase până- ce nu se sfîrșește jocul. Tot astfel, dacă intră odată cineva în joc, trebuie să joace până la urmă; de aici zicătoarea: „dacă intri în joc, trebuie să joci”. Unii dintre ficiori mai isteți joacă cu câte două fete; mai târziu apoi în decursul jocului neaflându-și vre-unul soață, decursul jocului neaflându-și vre-unul soață, decursul jocului neaflându-și

(Va urma.)

cele mai înalte posturi, și cum azi aproape întreaga presă din Ungaria e în mînile lor.

În fine mai pune în vedere un aldoilea articol

München, 1896.

M. Aegea.

Odoare millenare.

Cel mai frumos va sta „deocamdată pentru multă vreme”, tot fostul director al „Museului de bele arte”, înfînțat de Jidanul Csáky în intru amintirea și gloria aldanului millenar. În fiecare zi se descoperă o mulțime de amănunte nouă, senzaționale despre modul și chipul, cum acest odor al națiunii cavaleresti cavalerisă banii țerii, în complicitate voluntară sau involuntară a ministrilor. Îngrămădirea materialului mai urgent însă ne-a oprit până acum să împărțim cetitorilor amănuntele acestea despre isprăvile lui Pulszky Károly. Afacerea devenind „scandal european” (a se vedea rubrica: Parlamentul maghiar). credem de trebuință a reproduce numai unele din noianul ce s'a îngrămădit.

Ântăiu și ântăiu se impune întrebarea cum a ajuns Pulszky, dela cine, pe a cui răspundere și din a cui imputare a căpătat el atîta bani, că-i în dietă nu se votase nimic din cei 400.000 florini mănăciți de pungașul director. Csáky se zice, că n'ar fi consimțit tocmai cu proiectul grandios conceput de Pulszky, care cerea pentru intruparea lui 3 milioane; de aceea s'a adresat către Wekerle, care ar fi înduplecat pe Csáky îndegătând asupra rezervelor de bani în casele statului, din care 'i-se și asignase ½ milion, fără știrea parlamentului. Întrebarea e numai: din care reserve s'au dat acești bani? Poate chiar din fondul religios? Și încă chestiune de competență: Wekerle a dat lui Pulszky prima și a doua rată, adică 264.876 florini, în Decembrie 1894, pe când după demisionarea cabinetului, guvernul conducea numai provisor trebile, două zile înainte de venirea la cîrmă a ministerului Bánffy. Rata a treia, 115.000 fl. Pulszky a primit-o deja dela Wlassics.

Din scrisorile, găsite în cutia mesii de scris a lui Pulszky se dovedește, că acesta făcea negoț cu tablourile cumpărate în Italia și e lucru cunoscut, că pe la sfîrșitul anului trecut Pulszky a vîndut în Viena și Buda-Pesta multe obiecte de artă, strînse în călătoria lui. Când deputatul Fenyvessi, călătoria prin Italia după urmele lui Pulszky, mulți comercianți de obiecte de artă 'i-s'au plîns, că domnul director cumpărase multe lucruri prețioase dela ei, plătindu-le numai o parte a prețului, ear' partea mai mare a prețului le rămăsese dator, plus că-i trîgea pe sfoară și în diferite alte chipuri. Acestea toate după- ce Pulszky căpătase de mult cei 264.000 fl.

Pulszky trăia în Italia ca un mic potentat, încât toți se mirau în ce mod strălucit reprezentă el Ungaria. În galeria de tablouri din Budapesta se găsesc și acum încă multe plicuri cu adresa: *Illustrissime Signor. Conte Carlo Pulszky, direttore de Pinacothek a Budapest.*

Tabloul, falsificat zis de „Rafael” a fost cumpărat de către Pulszky, la o licitație, ce s'a ținut în Milano, la 15 Noembrie anul trecut, unde se vindea o galerie de tablouri, cunoscută în lumea artistică sub numele de Scarpa. Aici Pulszky făcuse cunoștință cu o damă, cu apăsături elegante, care se lăsa a fi titulată „contesa Chevnig”, și pe parea a fi alta decât o demimondă, cunoscută în lumea mare din Paris, sub numele de Clio de Mérode, din cauza căreia s'a născut cearta și desbinarea între regele și regina Belgiei.

Deși tabloul amintit, după așteptarea oamenilor celor mai competenți nu prețuiește mai mult decât 20—25.000 franci, totuși „contesa Chevnig” a urcat la licitație prețul până la 131.000 franci, vînzînd tabloul a doua zi lui Pulszky pe preț de 135.000. Tabloul însă s'a dovedit pe deasupra că nu e de Rafael, ci de pictorul Sebastiano del Piombo, că e prelucrat din nou și astfel prețul lui artistic și bănesc scade și mai mult.

Alte pungași. În Amsterdam Pulszky făcuse cunoștință unui comerciant ovreru de tablouri, cu numele Goldsticker și se înțelese cu el să facă gheșefuri. Pulszky îi puse la dispoziție galeria de tablouri, al cărei director era și astfel Jidanul care-și trimisese tablourile la Budapesta spre vînzare, nu numai nu plătea nimic pentru găzduirea lor, dar' le treceuse peste graniță fără a plăti vamă, fiindcă toate seoseau pe numele „dlii director al piacotei”. Ba încă ceva: slugitorii în livree ai galeriei naționale umblau cu tablourile Jidanului prin oraș. Altele vor urma.

Din parlamentul maghiar.

Ședința din 8 l. e.

Desbaterea se continuă sub prezidiul vice-presidentului Berzeviczy. Deputatul Okolicsány regretă foarte mult că guvernul risipește în mod volnic averea statului, ceea are, care rezultă din contribuțiile cetățenilor, făcute cu lacrimi și în sudoarea feței.

Pe când pe de-o parte averea se consumă, datorințele sînt neglijate, școalele, universitățile. Pledează pentru proiectul de rezoluțiune a lui Ugron.

Ministrul Wlassics îi răspunde într-o vorbire mai lungă următoarele:

Ce privește școalele medii, el asigură, că în 12 ani numărul școlărilor a crescut dela 40.000 la 51.000. Gimnasilor sînt în proporție, mai multe în Ungaria ca în Austria. dar' e rea împărțirea lor teritorială.

Se provoacă la Brașev, unde sînt 6 gimnasii, pe când în 14 reședințe comitatense și în mai multe orașe cu peste 20.000 locuitori nu-i nici un gimnasiu. Va nisl trepta să sporească gimnasilor.

Toată politica lui de învățămînt este condusă de idea școalelor medii unitare. (Idea aceasta este împrumutată din cele sulevate în parlamentul din Berlin Red.) Se ocupă cu reorganizarea planului de învățămînt, la care fondul principal îl pune pe înmulțirea cuprinsului național.

Ajutorarea în măsură mai mare a școalelor medii confesionale o află de dorit. Va îngriji și de aceea, ca să se scrie cărți didactice bune, mai ales pentru ținuturile locuite de naționalități. Lucrările pregătite pentru reorganizarea legii instrucțiunii populare sînt în curs. Crede că în casurile mai arzătoare se va putea ajuta și pe calea ordinăniunilor. „E de neferit” zise, „că statul n'are o ingerență mai mare în procedura proceselor disciplinare pornite în contra învățătorilor dela școale confesionale pentru nelățirea în contra statului (Vii aprobări de toate părțile.) Spun sincer — și pentru ceea ce spun mă voiu achita eu! — că sînt autorități superioare bisericilor, pe cari le-am ărgit de câte 15—16 ori în casuri, când pentru uneltiri nuti-patriotice am voit să pornesc procese disciplinare contra unor învățători anumiți, fără ca măcar să-mi fi răspuns. (Nelinește în stînga extremă.) Cred, că această parte a chestiunii e atât de coaptă, încât întreaga on. cameră mă va aproba, dacă în privința aceasta voi prezenta un proiect de lege novelar” (Vii aprobări de toate părțile.) — Respinge proiectul de rezoluțiune al lui Ugron.

Urmează la ordinea zilei petițiunile, între cari mai importantă petiția mai multor comitate, în care se cere reforma casei magnaților.

Deputatul Tóth propune în legătură cu această petiție, ca guvernul să înainteze un proiect de lege referitor la reorganizațiunea casei magnaților.

Bánffy comunică, ca guvernul nu a luat în programul său și această lucrare, ci are alte chestiuni de rezolvat. Propunerea lui Tóth se respinge.

Ședința din 11 l. e.

Deputatul Szmialovsky descrie situația preoților în Ungaria de-Nord și urgează regularea congrui.

Molnár atrage atenția guvernului de a înmulți inteligența lucrătorilor, prin care împiedicare ar deveni superfluu importul cel mare al articolor de industrie.

Papp Géza este în principiu un adept al școalelor de stat, decât că această idee este condamnabilă din punct de vedere practic (!). Introducerea școalelor de stat la noi este superfluă, deoarece chiar și școalele confesionale stau pe un nivel destul de înalt. Ideea lui Ugron, ca prin autonomie să se creeze o basă unitară a tuturor bisericilor este falsă — din punct de vedere național. Nu poate accepta nici ideea școalelor medii unitare. Cere, ca în Ungaria să se delăture celibatul, care jignește adănc interesele naționale.

Kovács Albert impută guvernului, că de 3 ani încoace nu s'a folosit de dreptul seu de control în școalele naționale, cu toate că nici-când nu au fost atât de mari agitațiunile naționaliste, ca în acești trei ani din urmă. Astăzi s'ar mai pute rezolva chestia naționalităților cu ajutorul școalelor, — dacă guvernul ar voi să introducă școalele de stat. Peste zece ani însă nu se va mai pute. El este convins, că guvernul se ferește de introducerea școalelor de stat, atât în mod succesiv, cât și sporadic. Budgetul însă îl primește.

Contele Apponyi: Regret a nu fi în poziția de a mă ocupa astăzi cu chestiile culturale, asupra cărora au discutat antevorbitorii mei, căci mă vîd constrîns a-mi îndrepta atenția asupra unei chestiuni penibile, care deja a început a lua dimensiuni

nile unui scandal european (aplaude) și care pretinde, ca parlamentul să iee oarecari concluzii, pentru a convinge pe deoparte opinia publică, că parlamentul acesta veghează fidel asupra averii morale și materiale a țării, pe de altă parte însă a demonstra opiniei publice europene, că acest parlament ține mult la reputațiunea Ungariei.

Este fapt, că s'au folosit sume considerabile pentru scopuri, ce e drept aprobate în principiu de către comisiunea millenară, pentru cari scopuri însă parlamentul nu a votat nici un cruce.

Este fapt, că pe toată linia domnesc suspiciuni, că averea statului a fost stingherită. (Aplause).

Recunoaște, că guvernul se poate folosi de oare-cari sume și înainte de a le învînta parlamentul, dar' numai în casuri presante, când apoi are să și relateze asupra lor motivădu-le, căci parlamentul singur are dreptul de control, de care în cazul „Pulszky” a fost despoiat. Nu află niciari motivată părărea, că cumpărarea obiectelor de artă a fost tocmai atât de urgentă și presantă, încât parlamentul nu ar fi avut și el timp de control.

Ministrul de culte de atunci (Csáky) 'i-a dat lui Pulszky doi soți, ca să-i steie în ajutor la procurarea obiectelor de artă, cari ambii însă nu au corăspuns chemării lor, astfel că Pulszky a lucrat un timp oare-care singur, până- ce succesorul lui Csáky, Eötvös, nu 'i-a dat alți doi soți. Lipses: acum datele, cari au să demonstreze, cari obiecte au fost procurate de Pulszky singur și cari în conțelegere cu câte doi sfatuitori. (Mișcare).

Urmează cel mai important episod. Pulszky a anunțat în 17 Decembrie 1894, că în procurarea obiectelor a trecut peste suma învîntată de 167.000 fl. cu alți 204.876 fl., ear' consiliul ministerial — consiliul ministrilor din cabinetul Wekerle — a acceptat obiectele și a învîntat suma cu care a trecut peste cea creditată. (Mișcare). Ce e drept, atunci era acest cabinet aproape de cîșalul al 12-lea și demisiunea 'și-a fost înaintat-o, numai astfel se poate explica împiedicarea, că acel cabinet a trecut peste dimensiunile activității sale.

După acestea trece la activitatea în afacerea aceasta a actualului ministru de culte, care și el a fost foarte ușuratic, întrucît nu a dispus controlul sever.

Reputațiunea țerii cere adevărul, cere lămurirea tuturor faptelor. Aceste lămuriri însă nu sînt suficiente prin vorbirile pro și contra. Unicul factor lămuritor poate fi o comisiune parlamentară revisuitoare. Propune deci, ca parlamentul constituind de datoriința sa de control să exmită din sinul seu o comisiune revisuitoare din 15 membri pentru constatarea așărilor faptice. (Aprobări vii)

Ministrul-president Bánffy: Contele Apponyi a explicat, că afacerea aceasta, care e pe cale a deveni scandal european, (voci: este deja!) constă din două părți. Cred însă, că nu este în interesul parlamentului a trage de pîr ză de zi chestiuni menite de a provoca prin ele scandal. (Nelinește mare).

O voce în stînga: Porcărie! Ală voce: Ho ție!

Vajay István: Apărător al hoților!

Bartha Miklos: Astorfel de oamăni! 'i-se incredintează averea statului! (Svon teribil. Strigăte: Ocrotitorul tălharilor! [örgazda] Panamali!)

Polony Géza: Să nu se fure! Lukács Gyula: Voiți doar' ca să punem onoarea țerii în mîna hoților?...

Bánffy: Chestia se poate aplană și pe cale administrativă (Contraziceri). Se ocupă numai cu prima parte a vorbirii lui Apponyi și comunică, că afacerea „Pulszky” este deja supusă unei cercetări amănunțite, (o voce: Cine cercetează?) și despre rezultat se va relata la timpul seu. Astfel comisia propusă de Apponyi este cu totul superfluă.

Drákulics: Astfel cutează a vorbi aici? El este apărătorul hoților! (Strigăte de: Örgazda).

Ministrul Wlassics comunică, că comisiunea exmisă de el a constatat, că cîtele lui Pulszky nu sînt toate în regulă și în consecuență s'a înaintat acasă judecătorească în contra lui, sau luat pașii necesari pentru asigurarea pretensiunilor eventuale ale statului. Nu poate fi pentru comisia propusă de Apponyi, de-oare- ce aceasta ar însemna, a însărcina o comisiune cu censurarea faptelor săvîrșite de un nebul și defraudant, ceea- ce nu se întîmplă în un stat constituțional.

Desbaterile se vor continua în ședința proximă.

Lupta în comitate.

Tureu te bate, Tureu te judecă.

Alămor, 10 Febr. 1896.

Va crede cineva după rapoartele ce s'au făcut cu ocaziunea alegerii municipale dela Vingard, că s'a întîmplat acea alegere fără de lupte și fără incidente, dar' nu, subscrisul dimpreună cu ceilalți alegători din Alămor, în număr de 17, am plecat în 27 Ianuarie des de dimineață cu un mare dor, spre a ne putea împlini o sîfîntă datorință față cu noi și drepturile noastre, am ajuns pe la 10 ore în Vingard, când am ajuns votarea decurgea, alegătorii români au și început a se plînge, că din partea unor slujbași ai statului li-se face presiune — îi îndeamnă ca să iee ședule de a le lor, fiind postați în antișambra. S'au provocat alegătorii din Bozu ca să între se-și deee voturile. După un sfert de oră se venerat subscrisului și dlii Nicolae Velțan din Cut, că președintele alegerii ar îndrăzni înădule bărbajilor de încredere a desface ședulele și a le ceti. Tot respectivul domn ni-a mărturisit, că ședula dînsului 'i-a desfăcut-o și 'i-a mulțumit. Subscrisul am rugat preoțimea adunată spre a ne consulta ce e de făcut. Parerea tuturor a fost, ca să trimitem doi reprezentanți, ca să roage pe preșidiu să încungiere atari abusuri. S'a ales dl Nicolae Velțan și subscrisul a ne presenta la preșidiu; îndată am pornit, dar' la ușa era postat pretorul Szalanczi Jenő cu doi gendarmi, dînsul ne-a interzis intrarea, 'l-am rugat să ne concedă, fiindcă sîntem reprezentanții alegătorilor români, ear' el fugămfat s'a exprimat cu cuvintele: „nem engedem, én vagyok szolgabíró”, 'l-am mai rugat odată și la a doua rugare a demandat la 2 gendarmi ca să mă iee înaintea lor și să mă scoată din Vingard, am trebuit să mă supun și așa escortat de gendarmi, ca un fur, am trebuit să părăsesc locul de alegere.

Că acel domn a avut pic pe mine o știu din 14 Noemvrie dela prima alegere când 'l-am provocat publice ca se lase în voe pe alegătorii români și se nu-i silească a lua ședulele lor.

Altcum rîul de multe-ori are în sine și ceva bun, astfel și atuncia alegătorii români vîzînd nedreptatea ce 'mi-s'a făcut, s'au îmbărbătat și mai tare și la domni nu le-a mai venit gustul de-a mai umbla cu sîcături ungurești.

Ași fi descris mai pe larg cine-i Szalanczy Jenő, dar' nu merită.

Alexiu Lazar,
preot gr.-cat.

REVISTA PRESEI.

Un colaborator din Budapesta al „Zastava”, analizează în numărul acesteia dela 28 Ianuarie v. un articol despre Români, apărut încă în numărul 342 al lui „Budapesti Hirlap” din anul trecut. În acest articol se găsea și frasa: „Se înmulțesc tare și sînt proști (Valahii), eată căror elemente au a multumi victoriile lor. Și mai una: „cu toate-că avem în mînile noastre puterea politică și armată”, n'au ajuns a magharisa nici un singur Român, ci din contră: „Ca o lavină se întinde valahimea prin Ardeal”.

Auturul articolului din „Zastava” ridiculizează în expresiuni caustice plînsul lui „Budapesti Hirlap” și încheie:

„Ușor se poate întempla, că străinii vor voi să vadă și să audă, pe timpul milleniului, nu numai pe Maghiari, ci și alte popoare din Ungaria. Este de temut, că la începutul milleniului al doilea se va vedea biruința acelor „proști”, a acelei „lavine” — și apoi ce va fi de voi? Oare nu o fi această ceva groaznic? Decât noi nădăjduim, că voi nu o să o permițeți aceasta, ci că veți căuta și orîndui, că această binecuvîntată țeară să scape cât de curînd de „Valahul prost”, de „Slovacul puturos”, de „Serbul sîlbatic” etc. O „seară siciliană”, sau „o noapte de Bartolomeiu”, eată ce ar înecuna în mod destoinic sărbările voastre.”

„Národné Noviny”, cu prilegiul străfgerii obiectelor pentru muzeul național slovac, analizează „Firea poporului nostru” (slovac) și luînd pe rînd unele fase din trecut, scrie:

„Cum este poporul nostru? Bun și cu inimă nobilă, simbul lui e sănătos, cu mintea adîncă, cu simțămînte frumoase, cîngare regulată, moravuri curate, caracter firm, dar' slab în voință, pentru sine însuși nu e voinic, deși știe muri eroicește în grupare; nu e conștia de sine în sensul modern, foarte trebucinos, fără de care nu credem că vre-națiune s'ar pute păstra în valmășagul evoluțiunilor culturale, locuind în centrul Europei...” Ziarul încheie:

„Da, ti vom deșepta, li vom convinge, că în cer are pe Dumnezeu, ear' pe pămînt, în patria lui singurul amî, iubitor și spriginitor, gardă sa națională credincioasă, care pe fața mărturisescă că este a lui, îl stimează și îl iubește până la uitare de sine însuși, mărturisescă deschiș credința națională slovacă, propoveduește viața și mîntuirea poporului seu până la istovirea puterilor.”

Spicuri din foile maghiare.
„Kolozsvár” publică o parte din declarațiunile bravei noastre tinerimi. Ii face însă o introducere, începând astfel:
„Tinerimea română de la școalele superioare nici acum n'a intrat în ocaziunea de a se amesteca și ea în agitațiunea contra statului făcută de bătrâni...”
Adeceă cearta de până acum — agitațiune contra statului.
Li-ar plăce domnilor dela „Kolozsvár”, dacă tot numai astfel am agita.
*
„Alkotmány” spune, că „Societatea patriotică” se va prezenta la Bánffy, spre a-l ruga să facă din ocazia milenului și pentru ciangăii din Moldova ceva.
Mai bine ar fi — după părerea noastră — dacă Bánffy i-ar înveta ungurește.
Măiestru mai bun de limbă millenară nici ca se poate.

ARTE ȘI TEATRU.
„Ulrandă”, de Carmen Sylva.
Viena, 9 Februarie 1896.

Sămbătă în 8 l. e. s'a predat în Raimund-Theater, din Viena, pentru prima dată „Ulrandă”, dramă într'un act, scrisă de regina-poetă Carmen Sylva.
Opul se ocupă cu o temă din miticul german, timpul e prehistoric, locul e pe malul mării de Nord: Ulrandă (d-șoara Bărescu) e o virgină din familie nobilă și e destinată prin alegere de femeia celui dintre ostași, care ca învingător și mai erou se va reintoarce din luptă. Spercează, că Arbogast, pe care de mult îl iubeste, va fi acela: dar soartea nemiloasă o aduce altcum cu sine.
Năile debarchează, dar' nu Arbogast, ci Wodmor, care cândva a legat frăție de sânge cu Arbogast — e învingătorul.
Arbogast, care s'a răscolat contra ducelui e legat în lanțuri și ca rebel trebuie să moară. Ulrandă ar fi să devină femeia lui Wodmor, car' acesta pe ea o destinează ca să execute sentența de moarte asupra lui Arbogast. Ulrandă nu voeste să execute faptul teribil, nici chiar atunci, când Wodmor îi declară, că în cas contrar ea îi va deveni sclavă. Arbogast însă o roagă neîncetat să execute dinsa sentența, căci de va muri prin mâna ei e o fericire pentru el. Ea cedează și străpunge pieptul iubitului bărbat: joară însă crâncenă răsunare. Când Wodmor voeste să-i dea sărutarea de mire și să o iee de soție, ea și în pieptul lui înfige sabia cu care a străpuns pe iubitul ei.
Ostașii voese să o ucidă, dar' bătrânii altcum decid: adeceă să fie ca preoteasă la acel altar, la care au murit prin mâna ei cei doi eroi ai lor.
Atât expoziția cât și limbajul e de o frumșeță perfectă: poetic, plin de sentințe; caracterese figurilor marcante, cari sguidute de forțe sentimentelor și pasiunilor ce le predominesc, se mișcă pe bină, se validează într'un mod strălucitor.
D-șoara Bărescu, care a jucat rola „Ulrandei” cu profundul sentiment ce o caracterizează, mult a adaus la efectul extraordinar ce l-a obținut piesa reginei noastre poete. Ziarele vienez se exprimă în modul ce-l mai favorabil despre premiera „Ulrandei” observând numai, că compusă ca operă, de vre-un artist, ar putea obține rezultate și mai mari decât ca dramă.
Atât membrii societății academice „România-Jună” cât și colonia română din loc au fost fără excepțiune la premiera „Ulrandei”.
Am ținut să dam dovezi și cu această ocaziune despre înalta iubire și profunda admirațiune ce i-o păstrăm augustei scriitoare. Nenumărate cununi și buchete s'au dat pe bină la finea dramei, între cari am observat o cunună de lauri cu inscripția „Ulrandă”, societatea academică „România-Jună”, ear' pe alta „Colonia română”.
Aplause nesfârșite au silit pe măiestra noastră artistă să ese cel puțin de vre-o 10 ori după terminarea scenelor pe bină.
Luând în considerare pretenșiunile mari ce le are publicul vienez față de piezele teatrale, inima ni-se umple cu mândrie, văzând ce su-ces perfect a avut piesa reginei noastre, în care principala rolă a jucat o Româncă.
Cato.

CRONICĂ
Sibiu, 12 Februarie n. 1896.
Daruri pentru biserică. Creștinul cu numele Simeon Roșca și soția lui Maria, de religione gr.-cat. din comuna Velcheriud-de-Câmpie au dăruit pe seama bisericii gr.-or. din comuna Miheșul-de-Câmpie, un felon, un epatrafir și 3 procofite, toate negre de catifea pentru serviciul d-zeesc, toate aceste ornamente în bani fac 40 fl. v. a. Acești creștini buni, cari au avut 5 fi cu numele: Gavrilă, Ilie, Iacob, Găpie și Iacob Roșca, toți au ajuns etatea căsătoriei, ba dintre ei au fost și căsătoriți, dar' neîndurata moarte pe toți i-au secerat și bunii creștini au rămas fără fi la bătrânețe lor, din acel motiv mișcă de simțimintele nobile sufletești au dăruit aceste ornamente bisericii noastre. Deci pentru nobila faptă ce o au făcut sus numiții și pe această cale le mulțumesc din inimă. Petru Șeulean, paroch gr.-or.

Încoronarea Țarului. La încoronarea Țarului, care va avea loc în luna Maiu, vor asista și AA. LL. RR. Principele Ferdinand și Principea Maria. Principele Ferdinand va fi însoțit de dl colonel Robescu și principea Maria de d-na Bengescu, damă de onoare. Afiamă preparatiunile cari se fac în Petersburg pentru încoronarea Țarului Nicolae al II, capătă din ce în ce dimensiuni tot mai grandioase. Se construie 4 teatre populare, 11 caroussel, 10 scene pentru mari concerte publice, 10 bufete și numeroase locuri publice, unde se va distribui poporului gratis mâncări și beuturi. Kremlinul va fi iluminat cu 500.000 baloane de diferite culori și cu focuri bengale.

Gimnasiu în Făgăraș. Ideea înființării unui gimnasiu de stat în Făgăraș este veche, dar' acum reînprospătată de către actualul ministru de culte. În urma unei anchete ministrul de culte a pus în vedere transformarea școalelor civile și comerciale din Făgăraș în școale gimnasiale. Din această motiv publică un anuntit Gagyi Samu un articol în „Budapesti Hirlop”, în care declară, că ministrul este foarte rău informat, căci Făgărașul și giurul nu are lipsă de gimnasiu, fiind locuitorii din giurul Făgărașului foarte săraci. Și acesta-i argument?

Logodirea regelui sârbesc. Sosește știrea din Belgrad, că în cercurile politice se da ca sigură știrea despre apropiata logodire a regelui Alexandru cu principesa de Muntenegru, fiica prințului Nichita. Se asigură, că Țarul va fi naș la această căsătorie.

Un fals de 100.000 florini. Cei-tim în „Dreptatea”: La prima cassă de păstrare din Dobrițin direcțiunea de finanțe a constatat, că banca a scurtat statul cu 100.000 fl. în competențe erariale și dare de venit. Camera industrială, ai cărei membri în cea mai mare parte sunt acționari ai cassei de păstrare, au destituit din postul de conceptist pe Sztérényi Bertalan, fiindcă a descoperit înșelătoria onorabilei casse de păstrare.

Explosia unui meteor. Se scrie, că deasupra Madridului a explodat un meteor mare și după comunicarea observatorului se crede, că explozia s'a întâmplat în înălțime de 33 kilometri deasupra orașului. S'a văzut o lumină de tot intensivă, care însă a fost urmată de o detunătură îngrozitoare. Toate s'au cutremurat. Locuitorii au fost cuprinși de panică, crezând că este cutremur de pământ. S'au spart multe ferestri la o fabrică de tutun, s'a dărimat un zid, care a răbit pe 12 lucrători. De pe o estradă a cazut un tinăr, care a murit imediat. Un palat s'a dărimat total. În palatul regal s'a dat alarm, ear' în palatul legațiunii statelor unite s'au făcut mari pagube prin surparea unui pârte. Din meteor s'au găsit numai vre-o câteva bucăți.

În contra diamantelor false. Ni-se comunică din Gratz știrea senzațională, că profesorului de mineralogie de acolo, Dr. Corneliu Dolter i-a succed a afla mijloc de a deosebi cu positivitate diamantul veritabil de cel falsificat. Acest mijloc este geniala invenție de fotografare a profesorului Röntgen, despre care și noi în mai multe rânduri am amintit. Amănuntele asupra modului de deosebire între diamante nu s'au publicat.

O nouă gramatică românească. Dl Ioan Dariu, neobositul autor al mai multor cărți didactice, a scos de sub tipar „Gramatica limbii românești”, întocmită în două cursuri concentrice. Cursul al II-lea. Gramatica este pentru anul al 5-lea și 6-lea din școalele populare, precum și pentru școalele de repetițiune și civile. Speram, că precum celelalte cărți ale dui învățator Dariu, așa și această gramatică va fi lăfășită folosită de învățătorii nostri, cu atât mai mult, că s'a simțit lipsa ei. Se poate procura dela autor: Ioan Dariu, Brașov, — direct sau prin orice librărie.

Carte oprită. Foile maghiare publică știrea, că ministrul a detras debutul postal cărții: Fragmente din autorii români vechi și noi. Din acest incident scrie „Deutsches Volksblatt”: „Fiește, când este vorba a da publicității o carte, care descrie raporturile din Ungaria în colorie reale, atunci au autoritățile destulă energie și circumspecțiune de a lupta în contra „pericolelor, cari amenință statul”. O administrație mișcească însă, precum s'a ivit în afacerile scandalose ale lui Miklós și Pulszky, nu li-se pare primejdioasă ludo maghiarilor”. — Cine dubitează în cuvintele ziarului vienez?

„Vulturul”. Din această foaie humoristică primind urii 4—5 deodată, pe scurt vom aminti și cetitorilor nostri din cuprinsul aceluia. Așa în nr. 4 poezie, care ne dă în parodie „Noi vrem păment” este bine compusă, are multă glumă și humor. Numărul 5 are conținut tot mai bogat în haz humor și glume. Mai ales părțile stăiului în-ciclop-edic dintre „uniți și orto loxi” stîrnește și pe cel mai serios cetitor la ris. Tablourile: „Jurnalistică noastră” (în vechime) și „Jurnalistică noastră” (astăzi) sînt foarte bine reușite. Folia ese în toată Dumineca redactată de veselul și glumețul Justin Ardelean din Oradea-mare (Nagy-Várad). Prețul de abonament pe an 6 florini.

VIEAȚA SOCIALĂ.
Balul studenților din Blaj.
(Raport special al „Tribunei”).
12 Febr.
Balul studenților nostri e un bal istoric. El se da de o lungă serie de ani totdeauna în ziua de „Trei Sfinți”, patronii gimnasiunii din Blaj. În această zi a marilor sfinți ai bisericii pe cari gimnasiul din Blaj și-a ales de patroni, mai de mult se făceau sărbări mari religioase și literare, ear' balul făcea înconunarea sărbărilor. Cu timpul celelalte sărbări, cele literare s'au întreținat, balul însă nici când.
El are de altcum un scop filantropic: ajutorarea studenților morboși,
Acum s'a reluat și firul sărbărilor literare, și balul asemenea se menține, deși în anii din urmă îi face concurență balul „Reuniunii femeilor.”
Important e acest bal mai ales pentru studenții. Acestea e pentru ei, septimani și octavani, prima ocaziune de a se prezenta în lumea socială; aci merg mai întâiu la bal Cați flori, câte așteptări, câte sburdări de inimă tinăre sînt legate de acest bal.
Cel de aseară — ca să reviu la raport — se poate negenat înșira alătură de celelalte. A fost nu prea cercetat, în raport cu anii trecuți, dar' a fost cu atât mai vesel lipsid imbulzeala cea mare tradițională. S'a început la 8 și a durat până la 4 dimineața. Cuadrilul și Romana arăta cam câte o 100 părechi. Animația a domnit în tot decursul balului. Culmea și-a ajuns-o fusé la Sârba, care s'a dansat cu mult foc. După-ce oaspeții s'au rarit, și în fine s'au depărtat ducând cu sine obicinuitele dulci suveniruri, studenții, vre-o 25, întruniți la o masă și-au petrecut între cântări frumoase așteptând zoriile. Publicul, ce mai rămăsese, îi privia cu drag. Câte reamintiri nu-i vin omului, când privește așa o ceată de tineri inteligenți și veseli!

Dintre doamnele, ce au fost de față mi-am însemnat următoarele: R. Muntean, El. Nestor, V. Uilăcan, N. Vancea, Negruț, Vlasa, Șoldea (din Elisabetopol), A. Solomon, Prodan, Radu, Andreiu (din Totoiu), Barîțu, Handrea (din Mănărade). Au mai fost se înțelege multe.

Dintre domnișoare au fost: Vancea, Uilăcan, Hossu, Groze, Simtion, Barîțu (Aurelia și Mariș), Bucșa, Bodocan, Nistor, Domșa, Romoșan, Pandrea, Negruțiu, Câmpcean, Andreiu, Sânpalean, Aron, Filip etc. etc.

P. S. Țin să constatez, că din incidentul balului și între studenți a izbucnit o crisă. În detaliurile ei n'am putut patrunde, fapt e însă, că dintre octavani numai doi au fost la bal.

Critice vremuri. Rip.
Învitări.
Societatea de lectură a școlarilor gimnasiai din Năsăud, invită cu toată onoarea la serata literară urmată de joc, ce o va aranja la 15 Februarie st. n., în sa'a de gimnastică. Începutul la 7 ore seara. Prețul de intrare: pentru o persoană 1 coroaă. Venitul curat este destinat în favorul bibliotecii societății.

Program:
1. „Cuvânt de deschidere”, rostit de președ. societ. Ierolim Bal, cl. VIII. 2. „Imn”, poezie de I. H. Rădulescu, cor în trei voci, de G. Ionescu, executat de corul școlarilor. 3. „Hodja Murad Pașa”, de V. Alexandri, decl. de Stefan Scridon, cl. VII. 4. „Despre amicitie”, disertațiune de Nicolau Șandru, cl. VII. 5. „Herșcu Boccegiul”, poezie de V. Alexandri, predat de Valeriu Bărcian, cl. VII. 6. „Cântec sicilian”, poezie de V. Alexandri, cor pentru patru voci, de C. Porumbescu, executat de corul școlarilor. 7. „Regina ostrogoților”, de G. Coșbuc, decl. de Atanasie Roșian, cl. VIII. 8. „Despre baladele populare române”, disertațiune de Ierolim Bal, cl. VIII. 9. „Friguri de autor”, dialog de N. Gane, reprodus de Nicolau Mateiu și Alex. Pălageșu, cl. VIII. 10. „De unde vii?” compoziție de I. Bunescu, exec. de corul școlarilor. 11. „Cuvânt de închidere”, rostit de vicepreședintele societății Leontin Drăgan, cl. VII.

Calindarul zilei.
13 Februarie n. 1896.
Iulian: S. Mc. Trifon.
Gregorian: Benignu.
Soarele: răsare 7.18 apune 4.40 m.

Buletin meteorologic.
Sibiu, 12 Februarie n. 8 ore dimineața.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediu lunar 736.5)	Diferența din presia	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vântului
730.6	-2.9	-0.4	+7.8-1.6	NV

Sosiți în Sibiu.
În 12 Februarie n. 1896.
Hotel „Împăratul Romanilor”. Lazar, proprietar din S-Mic Buz. Kriszta, ospătar din Oradea-mare, Dr. Adam, advocat, Heim, Stadler și Bodu, locoteneți, toți din Brașov. Leonhardt din Sighișoara, Somogyi din Budapesta, Putzker din Viena, toți comercianți. Hotel „Neurhrer”. B. Puskás, agent din Cluj. A. Löwenbach, comerciant din Viena. C. Iaroslav, G. Krauss din Viena și Friedman din Budapesta, toți voiajori. Hotel „Meltzer”. Karacsony, a-ploiat. Ionescu cu soția, privatier. S. Moian.

Teatru orașenesc în Sibiu.
Joi, 13 Februarie n. 1896.
Cavalleria Rusticana.
Operă într'un act.
Heinzelmännchen.
Comedie într'un act.
Ein angenehmer Zimmerherr.
Farsă într'un act.

Mai nou.
Pulszky Károly în temnița.
Afacerea Pulszky devine tot mai interesantă și mai scandalosă. Cel mai nou moment este deținerea lui Pulszky în urma înșinării ministrului Wlassics. Procurorul Havas a dispus o nouă cercetare a stării psihice a delincventului și dând acesta în decursul cercetării mai multe dovezi, că este în stare psihică normală, a fost imediat deținut și transpus din casa alienaților în temnița preventivă. Măsura aceasta a fost aprobată din partea ministrului.

Bibliografie.
A apărut numărul I. din anul V. al interesantei reviste musicale „Arta” cu urmatorul sumar: 1896. — Ochiire asupra istoriei muzice: Antichitatea: Romani. — Oraș epicurian. — Cronica. — Mecanismul vocal. — Probleme și întrebări. — Știri diverse: De prin lume. De peste munți. Din țeară. — Dicționarul de muzică. — Premii abonaților. — Corespondență din București — etc. „Arta” apare în Iași, sub direcțiunea dlui Titus Cerne.

„Biblioteca de popularizare”. Editura Samitea, Craiova. Din partea institutului de editură Ralian și Ignat Samitea, din Craiova, primii cei mai reaceți 3 numeri ai „Bibliotecii de popularizare”, apăruiți acum de sub presă: Nr. 12. H. Ibsen, Liga tinerimii; Nr. 13: Ouida, Doamna Marchiza și alte nuvele, și Nr. 14: François Coppée, Lautaur diu Cremona și Pator, drame traduse în versuri de apreciatul poet Traian Demetrescu.

Cu aceste trei volume cetitorii vor face cunoștiință a trei opere mari din literaturile: norvegiană, engleză și franceză.

Odată cu neînduratul geniu scandinav al lui Ibsen, care mândru și senin stă deasupra micilor omeneshi și impune cu autoritatea sa nediscutată o morală puternică, nemiloasă, mai severă decât cea evangelică, cetitorii vor găsi câteva nuvele pline de grație ale Ouidio, femeia plină de farmec, unde se unește sensualismul latinei cu severitatea pură și voluptoasă a matroanei britanice, pentru-ca în niște bucăți drăguțe să-ți arete farmecul fiurturilor parfumate ale secolului al XVII-lea și pasiunile ferbinți de sub cerul albastru de meazăzi; și totodată două drame — traduse în versuri românești de cunoscutul poet Traian Demetrescu — ale lui François Coppée, bardul poporului francez, acela care desmiardă simțimintele cele mai delicate, care cântă în versuri suferințele de toate zilele, acele dureri banale, pe cari toți le simțim și unde romanțicii nu voiau să se coboare nici-odată.

Exemplarele primite, la redacție, legate foarte elegant în pânză peste tot și cu o vigență alegorică în negru, denotă perfecțiunea artistică, cu care se lucrează în atelierelor dlor Samitea.

Indemnă pe cetitori să-și procure aceste trei volume prea interesante prin valoarea literară a operelor ce conțin și prea draguțe ca execuție materială. Prețul fiecărui volum broșat e numai 30 bani (15 cr.). În legatura de mai sus 60 bani (30 cr.).

Afiam, că într'unul din cei mai apropiați numeri ai „Bibliotecii de popularizare” va apare și Werther, tradus în românește de dl I. Hussar, direct după originalul german al lui Goethe.

Acest număr va fi ilustrat excepțional cu 25 clișuri executate artistică într'un mare atelier din Paris, după picturi germane de mare valoare, și un portret al autorului.

Prețul volumului, deși executat așa de luxos, va fi tot de 30 bani și al celorlalți numeri deja apăruiți până acum.

Nu putem, decât să felicităm pe dñii Ralian și Ignat Samitea, cari prin edarea „Bibliotecii de popularizare”, atât de ieftină, au făcut și fac necontestabile servicii literaturii române.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 10 Febr. n. 1896

Săminte	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.
	dela	până	dela	până
Grâu	77	6.90	78	6.95
Băntănesc nou	77	6.95	78	7.05
Grâu dela Tisa	77	6.90	78	6.95
Grâu „Pesta”	77	6.90	78	6.95
Grâu de Alba-Rég.	77	6.90	78	6.95
„Bacia”	77	7.10	78	7.10
Grâu ung. de Nord	77	—	78	—
Săminte, vechi ori noue	Solul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	până	
Săcară	70—72	6.40	6.45	
Orz	60—62	4.90	5.10	
„	62—64	5.40	6.20	
„	64—66	6.40	7.80	
„	89—41	6.	6.40	
„	75	4.10	4.2	
„	75	5.35	5.70	
Grâu	Sept.-Oct.	7.19	7.20	
„	Mart.-Apr.	7.	7.1	
„	Main.-Iun.	4.35	4.97	
„	Iulie-Aug.	6.06	6.07	
„	Mart.-Apr.	—	—	
„	Oct.	—	—	
Produse diverse	Solul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	până	
Săm. de trif.	Lucernă ungurească	83	43	
„	roșie	29.	32	
„	rafinat	—	—	
„	dela Pesta	55.	55.50	
„	dela țeară	—	—	
„	svântată	45.	46.	
„	afumată	—	—	
„	—	—	—	
„	—	—	—	
„	—	127	15.80	
„	slavon, nou	15.75	16.	
„	băntănesc	16.25	16.75	
„	brută	—	—	
„	galbină străcurată	—	—	
„	de Rosenau	—	—	
„	brut	—	—	
„	Drojdioțe de spirt	—	—	

Cursul pieței din Sibiu.

Din 12 Februarie n. 1896.

Hârtie-monetă română	Cump.	9.51	vend.	9.58
Lire turcești	„	10.50	„	10.60
Imperiali	„	9.57	„	9.61
Ruble rusești	100 l.	127	„	128
Galbeni	„	5.54	„	5.59

Bursa din Budapesta.

Din 10 Februarie n. 1896

Renta de aur ung. 6%	122.50
„ de aur ung. 4%	98.75
„ „ val. cor. 4%	125.60
Imprumutul căilor ferate ung.	121.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	102.
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	97.
Bonuri rurale ung.	98.
„ croate-slavone	100.10
Obligațiunile desp. regalilor	162.
Imprumut cu premiu ung.	141.60
Leoni pentru regularizarea Tisei și Seghedin	100.60
Renta de hârtie austriacă	100.75
„ de aur austriacă	122.0
Leoni austriaci din 1860	1015.
Acțiunile băncii austro-ungare	—
„ de credit ung.	—
„ de credit aust.	—
Acțiunile băncii de cred. și economiei	100.75
Argintul	5.72
Galbeni împărătești	9.59
Napoleon d'ori	5.40
Mărci 100 imp. germane	128.50
Londra 10 Livres sterlingi	—

Bursa de Viena.

Din 10 Februarie n. 1896

Renta de aur ung. 6%	122.50
„ „ „ 4%	98.
Renta ung. v. c. 4%	125.60
Imprumutul căilor ferate ung.	121.70
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	100.
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	97.15
Bonuri rurale ung.	101.
„ croate-slavone	163.
Imprumut cu premiu ung.	142.
Leoni pentru regularizarea Tisei și Seghedin	100.60
Renta de hârtie austriacă	100.95
„ de aur austriacă	122.
Leoni austriaci din 1860	1020
Acțiunile băncii austro-ungare	1015
„ de credit ung.	2 650
„ de credit aust.	5.71
Argintul	9.64
Galbeni împărătești	59.80
Napoleon d'ori	128.50
Mărci 100 imp. germane	—
Londra 10 Livres sterlingi	—

Bursa de București.

Din 29 Ian v. — 4 ore p m.

Cassa	100
Renta rom. per 1875 5%	97
Renta română amort. 5%	99
Renta (Scauldverschreib.)	100
Oblig. de stat C. F. R. 6%	87
Renta rom. (Rur. conv.) 6%	100
Imprumutul municipal 5%	87
Scrisuri func. rurale 5%	100
Scrisuri func. rurale 7%	100
Idem urbane 7%	100
„ 6%	100
„ 5%	100
Banca-Nat. (100 lei v. a. intr.)	100
Soc. Unica-Rosa. (250 lei v. a.)	100
Soc. de Asig. Nat. (200 lei v. a.)	100
Soc. rom. de reasig.	100
Soc. de con. (250 lei v. a.)	100
Oblig. Casaui Pensiunilor	100
Agio	100

Pentru redacție și editură responsabili: Andreiu Balteș. Proprietar: Pentru T. L. Albini sub secestru: Iosif Marschall.

Nr. 362/896.

[657] 2-3

Concurs.

Devenind în comuna mare **Red** postul de notar vacant, pentru ocupare se scrie prin aceasta concurs cu următoarele emolumente:

1. Salar anual de 400 fl.
 2. Paușal de călătorie 200 fl.
 3. Competențele normale prin statut.
- Cererile concursuale pentru ocuparea acestui post, instruite în sensul §-lui 6 l.: 1883 au de a se prezenta subscrisului până în 29 Februarie a. c. 1896.

Miercuri, în 7 Februarie 1896.

Protopretorul cercual:
Mangesius.**Casă de vânzare.**

Casele cu grădină mare de pomi, în Schwimmschulgasse Nr. 48, sunt de vânzare din mână liberă.

Informațiuni: tot acolo.

Agenți

cari se cercetează musterii privați pentru proviziune înaltă cu rolouri de lemn și jaluții fabricat nou, premiat de șese ori. Ofert. cu referințe către **C. Klemt**, Fabr. de jal. în Braunau i. B. (Etabl. 1878.) Cel mai mare etablissement de brânză aceasta. [536] 2-6

Prăvălia industrișilor români din Sibiu,
Strada Cisnădiei Nr. 27.

Avem onoare a aduce la cunoștință onoratului public, că cu începutul lui Februarie am deschis pentru servirea publicului o

BĂCĂNIE

sub firma însoțirii noastre.

Legăturile însoțirii noastre cu principalele case și fabrici din țările străine și patrie, cunoștințele practice a conducătorului prăvăliei ni-a pus în plăcută stare ca să putem oferi și servi onoratului public cele mai bune și proaspete mărfuri de băcănie, cu prețuri moderate.

Ne-am îngrijit, că măiestrii români de profesiune pantofari și cismari din magazinul nostru se poată cumpăra tot felul de pei și articli trebuincioși în aceste măiestrii cu prețuri cât se poate de moderate.

Asigurând pe onoratul public despre serviciul prompt și acurat, totodată cerem binevoitorul sprigin, cu deosebită stimă și considerațiune

Direcțiunea

Însoțirii de credit și depuneri a industrișilor români din Sibiu.

[633] 2-

Institutul Tipografic în Sibiu

Strada Poplăcii Nr. 15.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI”.

1. **Pădureanca.** Novă de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus de 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
2. **Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. **Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mers. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. **Piperaș Petru.** Poveste de I. T. Mers. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. **Păcălă și tândală.** Anecdote de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 5 cr. sau 6 bani.
6. **Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. **Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. **Colăcăritul.** Obiceiurile țărănilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. **Filca a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. **Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
11. **Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. **Îndărășnicul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. **Blăstăm de mamă.** Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. **Bunica** de Bojena Nămeová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarnik. Un exemplar cu prețul redus de 1 fl. sau 3 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
15. **Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. **Din bătrâni.** Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. **Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. **Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franceză de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
19. **Genușotca.** Poveste de I. T. Mers. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
20. **Un peșteră îndărășnic.** Novă de Björnstjerne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
21. **Prietenul meu Văntură-Teasă.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
22. **Scăpăratoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
23. **Fata Graului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
24. **Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
25. **Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
26. **Taina unei vieți.** De Björnstjerne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
27. **Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
28. **Păcălă în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
29. **Sgărășitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
30. **Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
31. **Musoiu-împărat.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
32. **Dina-împărăteasă și peana e aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
33. **Fuiger.** Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
34. **Spice de aur.** Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
35. **Un idil în Bogoni.** Novă de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
36. **Baba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
37. **Prințesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfa. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
38. **Dina mărășelilor.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
39. **Doi copii.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
40. **O partidă în patru.** De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
41. **Poșacii ban de inimă.** Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradusă de Domaișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
42. **Croitorul și cei trei feciori.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
43. **Mica Faustă.** De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
44. **Busalina pșcurarul.** Poveste de Nicolae Trimbițoiu. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
45. **Roma învină.** Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de L. L. Caragiale. Un exemplar 34 cr. sau 68 bani.
46. **Clara Milici.** Novă de I. Targhioner. Traducere din limba rusă de Enea Hodor. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librariilor și preste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1-a Octomvrie 1895.

Budapesta—Predeal										Budapesta, gara de vest—Rușava—Vercorova										Copsa-mică—Sibiu—Avrig—Făgăraș.										
Tren de persoane	Tren de societate	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de societate	Tren de persoane	Tren de societate	Tren de persoane	Tren de societate	Tren de persoane	Orient. Merg	Tren de persoane	Tren de societate	Tren de persoane	Tren de societate	Tren de persoane	Tren de societate	Orient. Expres	Tren de persoane	Tren de societate	Tren de persoane	2.20	4.45	11.34	7.10	pl. Copsa-mică sos.	9.34	8.39	6.20	12.35	
10.00	8.05	8.05	2.15	pl. Viena sos.	3.00	1.55	1.55	7.20	6.25	8.38	11.00	9.00	9.35	4.00	pl. Viena sos.	5.30	7.20	7.07	6.45		3.57	6.35	1.08	8.50	pl. Copsa-mică sos.	8.11	2.01	5.12	11.01	
8.30	2.15	3.15	5.45	↓ Budapesta ↑	5.45	7.25	7.00	1.50	6.20	Vineri					pl. Budapesta sos.	6.30	10.10	2.10	1.25	9.00	4.19	7.01	1.25	9.15	pl. Sibiu sos.	7.44	1.31	4.49	10.30	
11.21	4.16	6.52	9.02	↓ Szolnok ↑	2.29	5.23	2.37	11.44	3.30	8.30	2.30	7.25	10.25	pl. Cegléd sos.	4.19	8.10	2.10	12.11	6.25	4.36	6.08	1.46	9.15	pl. Sibiu sos.	7.28	6.02	numai Marți și Vineri	6.54		
1.33	5.48		11.33	↓ P. Iadány ↑	12.05	3.46	1.19	10.08	1.31	10.30	3.46	9.52	11.40	pl. Szeghedin sos.	4.04	7.58	4.55	10.57		6.16	numai Marți și Vineri	3.31	6.08	pl. Făgăraș sos.	3.38			4.05		
3.42	7.08		1.48	↓ Oradea-mare ↑	2.26	11.04	8.43	11.32		10.40	3.51	10.07	11.46	pl. Timișoara sos.	12.33	9.25	10.51	9.53	7.38											
3.58	7.15		2.06	↓ Mesz-Telegd ↑	2.19	10.44	8.38	11.17	4.43	4.49	2.09	5.59	2.15	pl. Topoloveț sos.	8.09	7.14	8.55	7.42		6.16	numai Marți și Vineri	3.31	6.08	pl. Sibiu sos.	7.28	6.02	numai Marți și Vineri	6.54		
4.38	7.43		3.03	↓ Rév ↑	1.52	10.07	8.11	10.42		6.39	5.31	8.02	5.49	pl. Lugoj sos.	6.21	5.20	6.08	6.56		8.42										
5.20	8.16		3.45	↓ Bratec ↑	1.26	9.30	7.46	10.08						pl. Caransebeș sos.	5.15	4.15	4.11	5.39												
5.48			4.06	↓ Ciucia ↑		12.47	8.32	7.08	9.19	6.47	8.1	7.15		pl. Tereșova sos.	4.11															
6.32	9.07	2.52	4.53	↓ Huedin ↑	5.40	12.17	7.54	6.39	8.37		9.29	9.04		pl. Mehadia sos.	2.37		4.40	3.21		7.19	12.21	7.19		pl. Sibiu sos.	7.41	2.56	8.31	1.13		
7.16	9.37	3.51	5.32	↓ Ghirbău ↑	4.52	12.17	6.54		7.37		10.29	10.32		pl. Băile-Herculane sos.	2.21		3.03													
8.07		5.05	6.24	↓ Cluj ↑	2.00	11.01	6.13	5.23	7.00		11.19	11.44		pl. Toplet sos.	2.21		4.10	2.51												
8.34	10.37	6.14	6.59	↓ Cluj ↑	10.45	5.18	4.28	6.27						pl. Rușava sos.	12.59		3.50	2.19		7.33	11.20	4.20	10.21	pl. Sibiu sos.	5.10	10.30	3.30	9.12		
8.49	11.10		8.40	↓ Apahida ↑	9.08	6.27				11.05	12.30	1.09		pl. Rușava sos.	1.11	2.30	3.40	2.10		7.53				pl. Sibiu sos.	4.50	10.10	3.10	8.52		
9.06	11.32		9.08	↓ Ghirbău ↑	8.54	3.06	2.20	4.47						pl. Vercorova sos.	1.20	2.39	3.40	2.10												
10.12	12.50		10.40	↓ Căpâlna ↑	8.23	2.48	2.00	4.31						pl. Bucurici sos.	1.20	2.39	3.40	2.10												
10.42	1.25		11.25	↓ Căpâlna ↑	8.23	2.48	2.00	4.31						pl. Bucurici sos.	1.20	2.39	3.40	2.10												
11.01	1.48		11.54	↓ Căpâlna ↑	8.23	2.48	2.00	4.31						pl. Bucurici sos.	1.20	2.39	3.40	2.10												
11.19	1.52		12.04	↓ Vințu-de-sus ↑	8.23	2.48	2.00	4.31						pl. Bucurici sos.	1.20	2.39	3.40	2.10												
11.31	2.18		12.34	↓ Aiud ↑	8.23	2.48	2.00	4.31						pl. Bucurici sos.	1.20	2.39	3.40	2.10												
11.45	2.40		1.00	↓ Teiuș ↑	8.23	2.48	2.00	4.31						pl. Bucurici sos.	1.20	2.39	3.40	2.10												
12.35		1.40	8.38	↓ Orăciunel ↑	7.39	1.10		2.49						pl. Bucurici sos.	1.20	2.39	3.40	2.10												
12.52		2.17		↓ Blaj ↑	7.39	1.10		2.49						pl. Bucurici sos.	1.20	2.39	3.40	2.10												
1.06		2.35	9.09	↓ Micășasa ↑	6.56	11.29		1.38						pl. Bucurici sos.	1.20	2.39	3.40	2.10												
1.37		3.14		↓ Copsa-mică ↑	6.56	11.29		1.38						pl. Bucurici sos.	1.20	2.39	3.40	2.10												
1.52		3.34	9.42	↓ Mediaș ↑	6.56	11.29		1.38						pl. Bucurici sos.	1.20	2.39	3.40	2.10												
2.13		3.49	9.44	↓ Elisabetopol ↑	6.56	11.29		1.38						pl. Bucurici sos.	1.20	2.39	3.40	2.10												
2.34		4.11	9.59	↓ Sighișoara ↑	6.56	11.29		1.38						pl. Bucurici sos.	1.20	2.39	3.40	2.10												
3.04		4.43	10.23	↓ Hășfalău ↑	6.56	11.29		1.38						pl. Bucurici sos.	1.20	2.39	3.40	2.10												
3.40		5.27	10.51	↓ Homorod ↑	6.56	11.29		1.38						pl. Bucurici sos.	1.20	2.39	3.40	2.10												
4.08		6.10	11.12	↓ Agostonfalva ↑	6.56	11.29		1.38						pl. Bucurici sos.	1.20	2.39	3.40	2.10												
5.34		7.50	12.26	↓ Apatia ↑	6.56	11.29		1.38						pl. Bucurici sos.	1.20	2.39	3.40	2.10												
6.12		8.30	12.55	↓ Feldioara ↑	6.56	11.29		1.38						pl. Bucurici sos.	1.20	2.39	3.40	2.10												
6.41		9.03	1.11	↓ Brașov ↑	6.56	11.29		1.38						pl. Bucurici sos.	1.20	2.39	3.40	2.10												
7.16		9.38	1.34	↓ Timiș ↑	6.56	11.29		1.38						pl. Bucurici sos.	1.20	2.39	3.40	2.10												
8.00		10.21	2.06	↓ Predeal ↑	6.56	11.29		1.38						pl. Bucurici sos.	1.20	2.39	3.40	2.10												
		11.00	2.19	↓ Predeal ↑	6.56	11.29		1.38						pl. Bucurici sos.	1.20	2.39	3.40	2.10												
		12.36	3.01	↓ Predeal ↑	6.56	11.29		1.38						pl. Bucurici sos.	1.20	2.39	3.40	2.10												
		1.11	3.31	↓ Predeal ↑	6.56	11.29		1.38						pl. Bucurici sos.	1.20	2.39	3.40	2.10												
		3.30	3.31	↓ Predeal ↑	6.56	11.29		1.38						pl. Bucurici sos.	1.20	2.39	3.40	2.10												
		8.30	9.30	↓ Bucurici sos.	8.35			3.15																						

Budapesta—Arad—Teiuș										Budapesta, gara de vest—Rușava—Vercorova										Copsa-mică—Sibiu—Avrig—Făgăraș.										
Tren de persoane	Tren de societate	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren de societate	Tren de persoane	Tren de societate	Tren de persoane	Tren de societate	Tren de persoane	Orient. Merg	Tren de persoane	Tren de societate	Tren de persoane	Tren de societate	Tren de persoane	Tren de societate	Orient. Expres	Tren de persoane	Tren de societate	Tren de persoane	2.20	4.45	11.34	7.10	pl. Copsa-mică sos.	9.34	8.39	6.20	12.35	
10.00	8.05	8.05	2.15	pl. Viena sos.	3.00	1.55	1.55	7.20	6.25	8.38	11.00	9.00	9.35	4.00	pl. Viena sos.	5.30	7.20	7.07	6.45		3.57	6.35	1.08	8.50	pl. Copsa-mică sos.	8.11	2.01	5.12	11.01	
8.30	2.15	3.15	5.45	↓ Budapesta ↑	5.45	7.25	7.00	1.50	6.20	Vineri					pl. Budapesta sos.	6.30	10.10	2.10	1.25	9.00	4.19	7.01	1.25	9.15	pl. Sibiu sos.	7.44	1.31	4.49	10.30	
11.21	4.16	6.52	9.02	↓ Szolnok ↑	2.29	5.23	2.37	11.44	3.30	8.30	2.30	7.25	10.25	pl. Cegléd sos.	4.19	8.10	2.10	12.11	6.25	4.36	6.08	1.46	9.15	pl. Sibiu sos.	7.28	6.02	numai Marți și Vineri	6.54		
1.33	5.48		11.33	↓ P. Iadány ↑	12.05	3.46	1.19	10.08	1.31	10.30	3.46	9.52	11.40	pl. Szeghedin sos.	4.04	7.58	4.55	10.57		6.16	numai Marți și Vineri	3.31	6.08	pl. Făgăraș sos.	3.38			4.05		
3.42	7.08		1.48	↓ Oradea-mare ↑	2.26	11.04	8.43	11.32		10.40	3.51	10.07	11.46	pl. Timișoara sos.	12.33	9.25	10.51	9.53	7.38											
3.58	7.15		2.06	↓ Mesz-Telegd ↑	2.19	10.44	8.38	11.17	4.43	4.49	2.09	5.59	2.15	pl. Topoloveț sos.	8.09	7.14	8.55	7.42		6.16	numai Marți și Vineri	3.31	6.08	pl. Sibiu sos.	7.28	6.02	numai Marți și Vineri	6.54		
4.38	7.43		3.03	↓ Rév ↑	1.52	10.07	8.11	10.42		6.39	5.31	8.02	5.49	pl. Lugoj sos.	6.21	5.20	6.08	6.56		8.42										
5.20	8.16		3.45	↓ Bratec ↑	1.26	9.30	7.46	10.08						pl. Caransebeș sos.	5.15	4.15	4.11	5.39												
5.48			4.06	↓ Ciucia ↑		12.47	8.32	7.08	9.19	6.47	8.1	7.15		pl. Tereșova sos.	4.11															
6.32	9.07	2.52	4.53	↓ Huedin ↑	5.40	12.17	7.54	6.39	8.37		9.29	9.04		pl. Mehadia sos.	2.37		4.40	3.21		7.19	12.21	7.19		pl. Sibiu sos.	7.41	2.56	8.31	1.13		
7.16	9.37	3.51	5.32	↓ Ghirbău ↑	4.52	12.17	6.54		7.37		10.29	10.32		pl. Băile-Herculane sos.	2.21		3.03													
8.07		5.05	6.24	↓ Cluj ↑	2.00	11.01	6.13	5.23	7.00		11.19	11.44		pl. Toplet sos.	2.21		4.10	2.51												
8.34	10.37	6.14	6.59	↓ Cluj ↑	10.45	5.18	4.28	6.27						pl. Rușava sos.	12.59		3.50	2.19		7.33	11.20	4.20	10.21	pl. Sibiu sos.	5.10	10.30	3.30	9.12		
8.49	11.10		8.40	↓ Apahida ↑	9.08	6.27				11.05	12.30	1.09		pl. Rușava sos.</																